

VÄSTERNORRLANDS MUSEUM

Arkeologisk förundersökning i Västland vid Sunds bytomt, Raä 121 Skön sn, Medelpad. Fornlämning L1935:1499

Socken: Skön. Kommun: Sundsvall. Landskap: Medelpad.

Rapportnummer 2021:4
Maria Lindeberg

Omslagsbild:
Översikt i norra delen av undersökningsområdet och mot Valmet,
foto mot SÖ, från Johannedalsvägen.

Västernorrlands museum
Box 34
871 21 Härnösand
www.vnmuseum.se

Arkeologisk förundersökning i Västland vid Sunds bytomt, Raä 121 Skön sn, Medelpad.
Fornlämning L1935:1499
Västernorrlands museum, Maria Lindeberg
Härnösand 2021
Foto: Västernorrlands museum
Upphovsrätt, om inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY

ISSN 2000-0111

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	4
Inledning	5
Syfte	5
Metod.....	6
Undersökningsområdet och tidigare undersökningar.....	6
Redovisning av undersökningen	8
Bilder.....	10
Tekniska och administrativa uppgifter	12
Referenser	12
Bilagor	13
1. Laga skifte 1839 och flygfoton 1960–1975.....	14
2. Schaktbeskrivningar och anläggningar	16
3. Fotolista och miniatyrbilder	20
4. Fyndlista	23
5. Konserveringsrapport	25

Sammanfattning

Vid förundersökningen togs 13 schakt upp med maskin, sammanlagt omfattande ca 550 m². Jorden banades av skiktvis och söktes av med metalldetektor. Anläggningar påträffades endast i schakt 13, de bestod av 5 gropar, 3 stolp-/störhål och 1 hårdbotten. Groparnas funktion gick inte att fastställa, de var i huvudsak fyllda med matjord. Stolp-/störhålen tolkas som hägnadstolpar. Hårdresten var ganska förstörd, men den gav inte intryck av att vara förhistorisk och i botten fanns en bit tegel.

Anläggningarna skulle kunna höra samman med bytomten, men i så fall kanske mer i utkanten än de centrala delarna. Inga spår efter byggnader påträffades. Fyndmaterialet består av enstaka och spridda fynd, mestadels sentida metall, spik, hästkosöm, glas, kapsyler. Ett fåtal skärvor rödgods, ett mynt 1654-1660 och tre kritpipsfragment visar på närvaro vid tiden för Sunds bytomt. I schakt 13 påträffades också en bit slagg/förslagat material och en bit bränd lera med triangulär form, möjligen lerklining.

Inledning

Västernorrlands museum har utfört en arkeologisk förundersökning inom fastigheten Västland 12:29. En del av fastigheten ligger inom fornlämningsområdet för Sunds bytomt, L1935:1499 (Raä Skön 121). Närområdet är rikt på fornlämningar från järnåldern, bland annat finns flera storhögar, vilket tillsammans med bytomten visar på lång kontinuitet. Undersökningen gjordes med anledning av att Sundsvalls Grävteknik AB planerar att uppföra industribyggnader och hårdställande av uppställningsytor i området.

Delar av fastigheten Västland 12:29, strax söder om förundersökningsområdet, undersöktes 2016 och 2017 inom grav- och boplatsoområde L2019:952 (boplatsoområde Raä 130 och gravgrupp Raä 104) i Skön sn (se Västernorrlands museums rapport nr 2019:1). Vid utredning 2011 hittades en skärva svartgods ca 30 m öster om den södra delen av utredningsområdet (Raä Skön 167/L1934:922).

Fig. 1. Karta från FMIS med fornlämningar i närområdet. Undersökningsområdet vid blå pilen.

Syfte

Förundersökningen skulle fastställa och dokumentera fornlämnings karaktär, datering, utbredning och komplexitet samt ta tillvara ev. fornfynd inom undersökningsområdet. Förundersökningens syfte var att ge Länsstyrelsen ett beslutsunderlag inför prövning om tillstånd till ingrepp i fornlämning. Underlaget ska kunna användas av undersökare för att bedöma och beräkna omfattningen av en arkeologisk undersökning. Resultaten ska också kunna användas i företagarens planering.

Målgrupper för förundersökningen var främst Länsstyrelsen och Sundsvalls Grävteknik AB.

Metod

Jorden banades av skiktvis med grävmaskin. Ytorna söktes av med metalldetektor. Fynd och färgningar/anläggningar mättes in med RTK-GPS. Digitalkamera användes för fotodokumentation.

Undersökningsområdet och tidigare undersökningar

Undersökningsområdet är cirka 1,3 hektar och utgörs av en del av fastigheten Västland 12:29 inom fornlämningsområdet för L1935:1499 (Raä Skön 121), Sunds övre bytomt. På Laga Skifte karta från 1839 (bilaga 1), finns två enheter för Sund (litt. A och litt. C). Den övre gäller för utredningsområdet. Den nedre låg vid nuvarande Sunds Defibrator öster om UO, närmare vattnet.

Större delen av bytomten har förmodligen försvunnit när Johannedalsvägens sträckning ändrades på 1970-talet. Undersökningsområdet utgörs idag huvudsakligen av igenväxande före detta åkermark, gräsmark/parkområde, beväxt med en del större träd och sly. Delar av undersökningsytan faller bort då den redan är påverkad av vägar. På platsen fanns tidigare Sundsbruks järnvägsstation, som revs 1981.

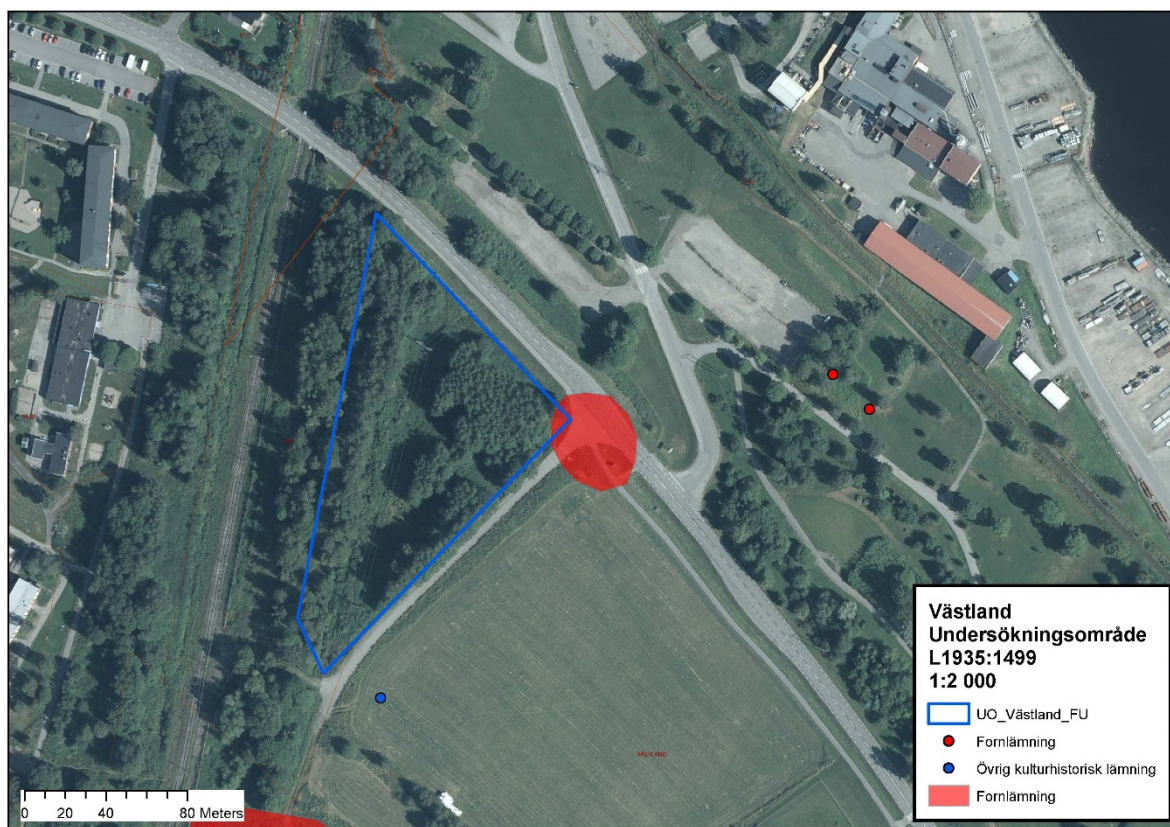

Fig. 2. Undersökningsområdet markerat med blått. Underlag från Länsstyrelsen. Jmf flygfoton från 1960–1975 i bilaga 1.

Foto: Norrlandsbild/Ragge Ellefsson

Sundsvalls museum

Fig. 3. Flygfoto 1966 över det framväxande bostadsområdet i Finsta. I nederkanten av bilden Sundsbruks järnvägsstation och delar av undersökningsområdet syns i nedre högra hörnet. Bild från Sundsvalls museum; SuM-foto 022122.

Undersökningsområdet är omgivet av storhögar från järnålder. Inom 300 m finns Raä 93; två högar 15–22 m i diameter, Raä 94; hög 30 m, L2019:952; grav- och boplatssområde med 5 högar (varav 3 överodlade), 15–35 m i diameter. Högen Raä 107:1 (drygt 100 meter söder om UO), skadades vid byggandet av ostkustbanan 1922 och delar av den undersöktes av Gustav Hallström. Högen innehöll bl.a. romerskt glas och en Vestlandskittel av brons. Högarnas storlek och tidigare fynd av högstatusföremål i närområdet visar områdets betydelse under järnålder.

Under 1980-talet genomfördes en förundersökning av Sverker Söderberg vid Riksantikvarieämbetet, i samband med Sundsvalls kommuns exploateringsplaner inom området. Bytomternas lägen studerades utifrån äldre kartmaterial, flygfotografering, genomgång av tidigare gjorda fynd och en omfattande fosfatkartering. Fosfatkarteringen visade på höga värden i området vid bytomten (Söderberg 1984).

Flera undersökningar i Västland-Maland har gjorts i samband med Trafikverkets planering av Triangelspår (George 2018, Johansson 2011).

Redovisning av undersökningen

En stor del av undersökningsområdet utgick på grund av en äldre vägbank som gick tvärs genom området. 13 schakt togs upp med maskin, sammanlagt omfattande ca 550 m². Jorden banades av skiktvis och genomsöktes med metalldetektor. Ytan rensades med fyllhammare eller skärslev. Matjorden var i de flesta schakt 0,2–0,3 m djup, schakt 9 var djupare och schakt 6 och 8 hade mycket tunn matjord. Jordarten bestod av ler/mjåla.

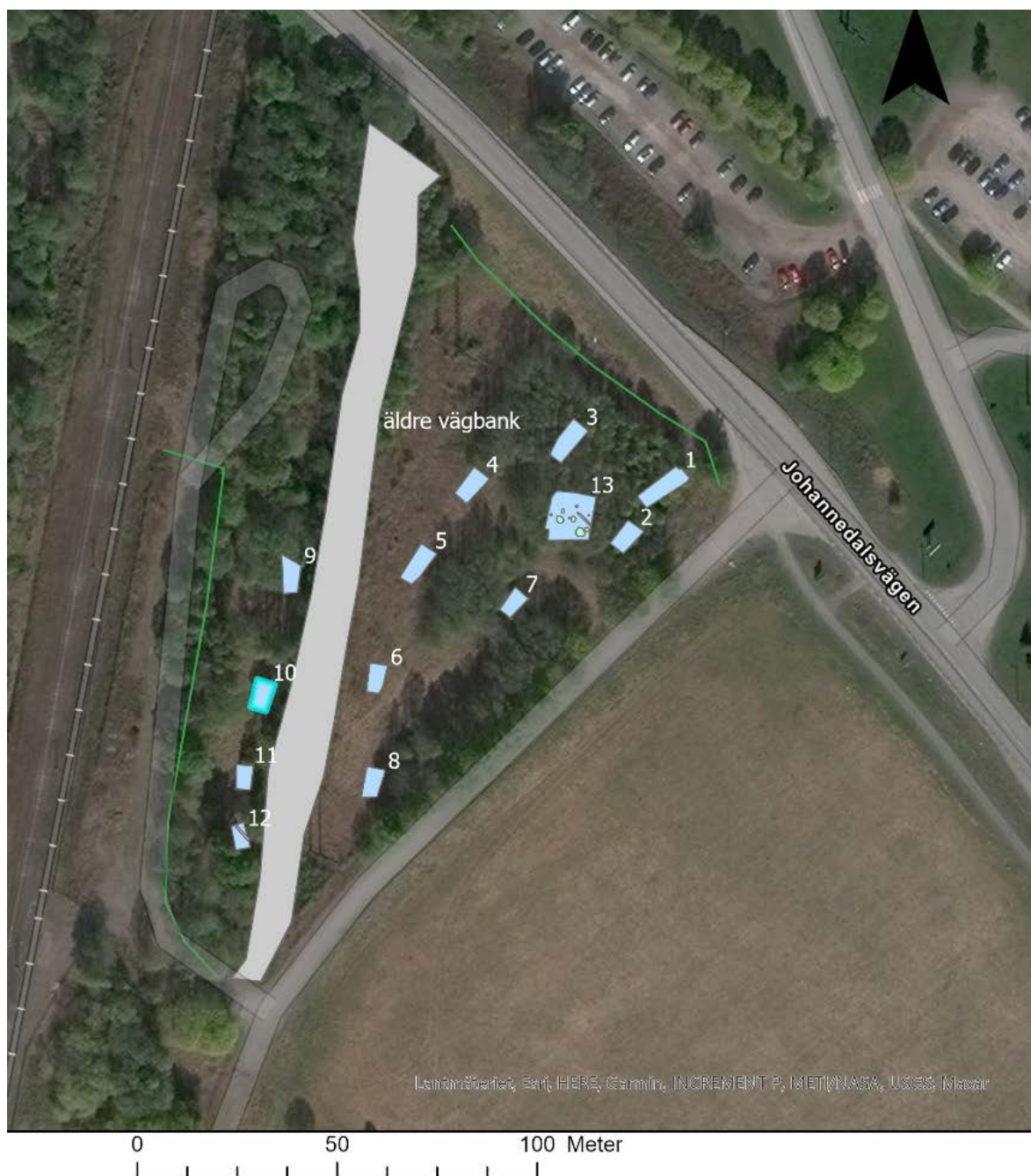

Fig. 4. Schaktplan. Bakgrundskarta ©Esri.

Anläggningar påträffades endast i schakt 13 (se fig. 4 och bilaga 2), de bestod av 5 gropar, 1–2,3 m i diameter och upp till 0,4 m djupa (pnr 130, 131, 140, 149, 192), 3 stolp-/störhål (pnr 193, 132, 133) och en hårdbotten (pnr 171). Groparnas funktion gick inte fastställa, det skulle kunna röra sig om täktgropar. De var i huvudsak fyllda med gråbrun matjordsliknande mjäla. Stolp-/störhålen tolkas som hägnadstolpar och var stenskodda med stenar upp till 0,15 m stora. Hårdresten var ganska förstörd, men den gav inte intryck av att vara förhistorisk och i botten fanns en bit tegel.

Anläggningarna skulle kunna höra samman med bytomten, men i så fall troligtvis i utkanten. Inga spår efter byggnader hittades. Fyndmaterialet består av enstaka och spridda fynd, mestadels sentida metall, spik, hästkosöm, glas och kapsyler. Ett fåtal skärvor rödgods, ett mynt och tre kritpipsfragment visar på närvaro från tiden för Sunds Bytomt. I schakt 13 påträffades också en bit slagg/förslagat material och en bit bränd lera med triangulär form, möjligen lerklining. Två mynt skickades för konservering och identifierades till ¼ Öre 1654–1660 Karl X Gustav och ¼ skilling 1819–1830 Karl IV Johan. Ett tredje mynt var helt slätt utan någon prägling kvar och tillvaratogs ej.

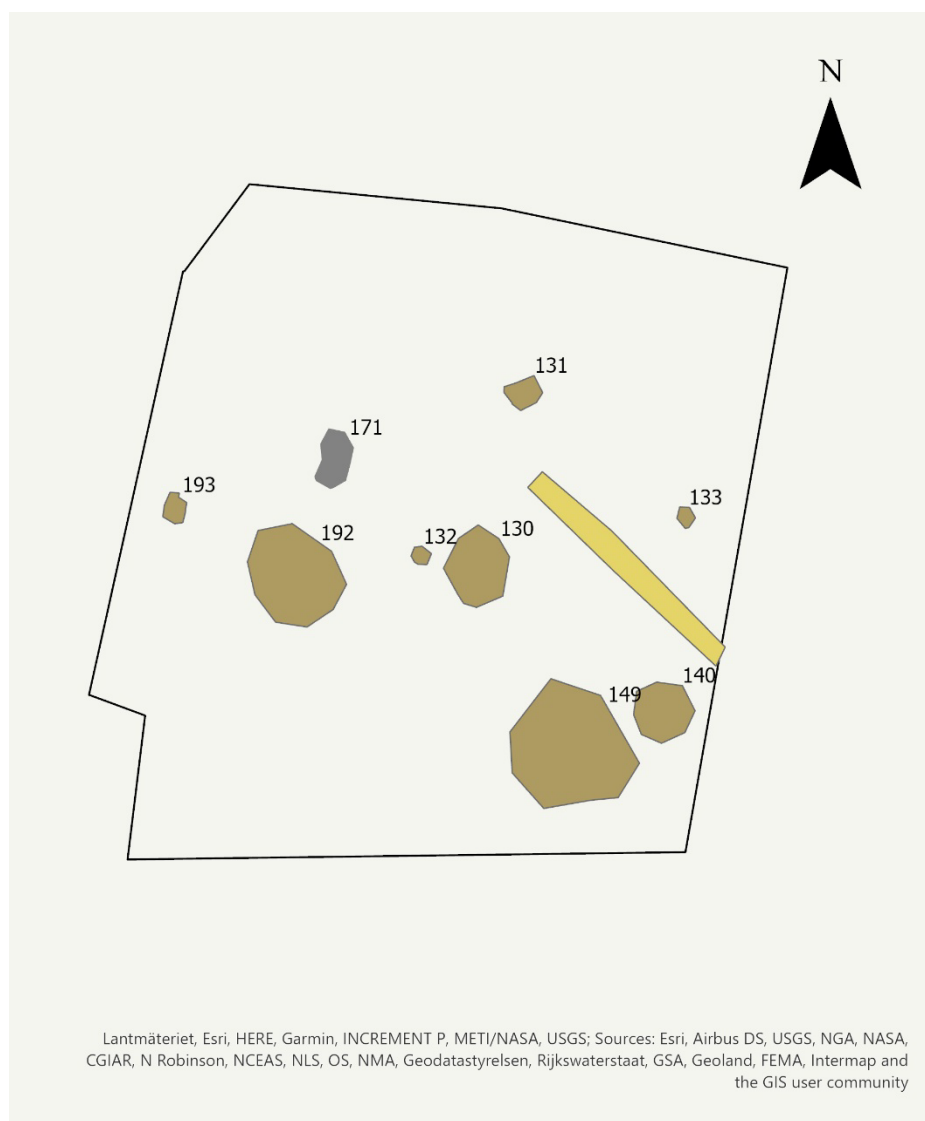

Fig. 5. Schakt 13 med anläggningar. Bakgrundskarta ©Esri.

Bilder

Fig. 6. Schakt 1. Foto från NÖ.

Fig. 7. Schakt 11. Foto från N.

Fig. 8. NÖ delen av UO, mot Johannedalsvägen. Foto mot N.

Fig. 9. Gamla vägbanken i norra delen, från Johannedalsvägen.

Fig. 10. Schakt 8. Ola George övervakar.

Fig. 11. Fågelmatning vid betongrester från gamla järnvägsstationen.

Fig. 12. Översikt norra delen av UO. Schakt 13 påbörjat. Foto från NÖ.

Fig. 13. Ola George vid groparna pnr 140 och 149 i schakt 13.

Fig. 14. Schakt 13, foto från SV.

Fig. 15. Grop pnr 130 i profil, foto från S.

Fig. 16. Stolp-/störhål pnr 132 i profil, foto från S.

Fig. 17. Härdbotten pnr 171 i profil, foto från Ö.

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr: 431-7604-2020

Länsmuseets dnr: 2018/197

Län: Västernorrland

Landskap: Medelpad

Kommun: Sundsvall

Socken: Skön

Belägenhet i Sweref 99 TM: X6927128 Y621742 – X6927220 –Y621855

Höjd över havet: 24 m ö h

Undersökningstid: 26–28 oktober 2020

Personal från Västernorrlands museum: Ola George & Maria Lindeberg.

Rapportsammanställning: Maria Lindeberg

Arkivhandlingar

Ärendet förvaras i Västernorrlands museums arkiv.

Referenser

George, O. 2018. *Arkeologisk undersökning av boplatsen Raä 130 och gravgrupp Raä 104 i Skön sn.* Murberget Länsmuseum Västernorrland. Rapport nr 2019:1. Härnösand.

Johansson, E. 2011. *Särskild arkeologisk utredning. Med anledning av ett planerat triangelspår i Västland-Maland, Västland 12:29 m.fl. Sköns socken, Sundsvalls kommun, Västernorrlands län.* Västerbottens museum, Uppdragsverksamheten. Umeå.

Persson, P. 2018. *Forntid i Västernorrlands län. En historik över arkeologiska undersökningar under drygt 330 år.* Murberget Länsmuseum Västernorrland. Länsstyrelsen Västernorrland. Härnösand. Hemströms tryckeri.

Selinge, K-G. 1977. Järnålderns bondekultur i Västernorrland. *Västernorrlands förhistoria*. S. [153] -459. Västernorrlands Läns Landsting. Borgströms tryckeri AB, Motala 1977.

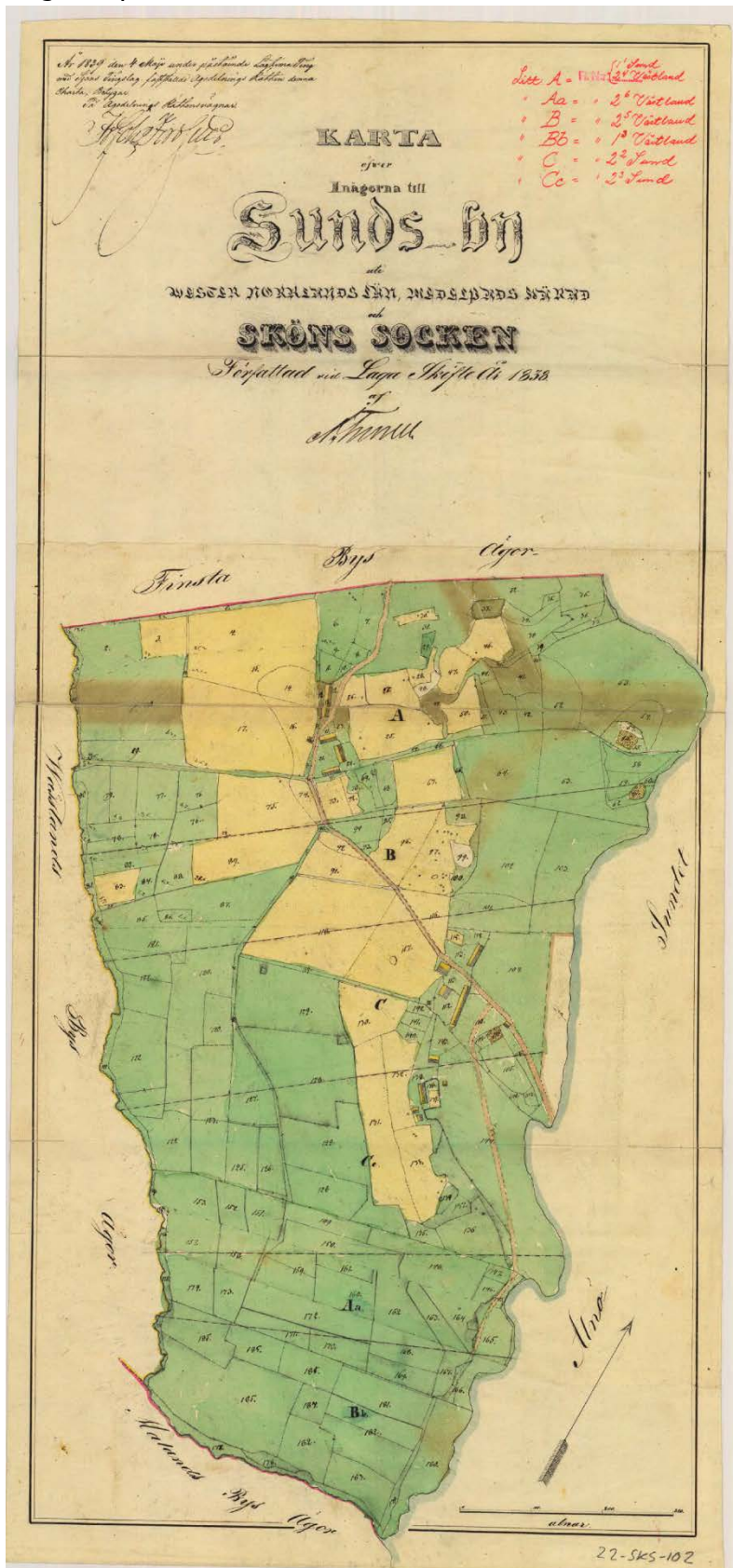
Söderberg, S. 1984. *En bygd vid Alnösundet: Sund, Västland och Maland Sköns sn, Medelpad: Arkeologisk förundersökning 1983.* Stockholm. Riksantikvareämbetet och statens historiska museer. Rapport UV 1984:38.

Bilagor

1. Laga skifte och äldre flygfoton
2. Schaktbeskrivningar
3. Fotolista med fotoark
4. Fyndlista
5. Konserveringsrapport

1. Laga skifte 1839 och flygfoton 1960–1975

Laga skifte 1839, Lantmäteriet akt 22-sks-102

Flygfoto ca 1960. Lantmäteriet.

Flygfoto ca 1975. Lantmäteriet.

2. Schaktbeskrivningar och anläggningar

Schakt 1

Koordinater: Ö 621 847,09 N 6 927 219,62. 13 x 4 m, NÖ-SV.

Matjord 0,2-0,3 m. Jordart sand/mjåla, i östra delen grus och småsten, ca 0,05-0,25 m stora, ev. påfört material. I NV delen grop intill ca 1 m stort stenblock. Fynd: flinta (obearbetad), div. metallfragment (sentida) och ett helt slätt kopparmynt, dvs ingen prägling kvar.

Schakt 2

Koordinater: Ö 621 837,81 N 6 927 207,07. 7 x 4,5 m, NÖ-SV.

Matjord 0,2-0,25 m. Jordart sand/mjåla. Fynd: flinta (obearbetad), enstaka tegelfragment, kopparbleck.

Schakt 3

Koordinater: Ö 621 823,22 N 6 927 231,15. 10,5 x 4,5 m, NÖ-SV.

Matjord 0,2-0,3 m. Jordart sand/mjåla med inslag av stenar 0,05-0,15 m stora. Fynd: knapp.

Schakt 4

Koordinater: Ö 621 799,07 N 6 927 219,99. 8 x 4,5 m, NÖ-SV.

Matjord 0,2-0,3 m. Jordart mjåla/lermjåla. Fynd: 2 mynt.

Schakt 5

Koordinater: Ö 621 785,68 N 6 927 200,22. 10 x 4,5 m, NÖ-SV.

Matjord 0,3 m. Jordart ler/mjåla.

Schakt 6

Koordinater: Ö 621 775,20 N 6 927 171,81. 7 x 4 m, N-S.

Jordart ler/mjåla. Knappt någon matjord.

Schakt 7

Koordinater: Ö 621 809,60 N 6 927 190,61. 7 x 4 m, NÖ-SV.

Jordart ler/mjåla. Fynd: en järnklump.

Schakt 8

Koordinater: Ö 621 774,27 N 6 927 145,68. 7 x 4,5 m, N-S

Matjord 0,3 m, dålig matjord. Osäkert om det alls varit plöjt. Jordart ler/mjåla.

Schakt 9

Koordinater: Ö 621 753,74 N 6 927 197,42 m. 8,5 x 4 m, N-S.

Matjord ljus myllig, 0,45-0,5 m. Jordart ljus lermjåla. Fynd: ljusstake, patronhylsa, spik.

Schakt 10

Koordinater: Ö 621 746,67 N 6 927 167,47 m. 7 x 4,5 m, NNÖ-SSV.

Matjord ljus myllig, 0,3 m. Jordart ljus lermjåla. Fynd: skaft kritpipa, flinta (eldslagning?), flera mycket rostiga nitar/spik i N delen av schaktet.

Schakt 11

Koordinater: Ö 621 742,15 N 6 927 146,99. 6 x 4 m, N-S

Ljusbrun jord, 0,25-0,3 m. Jordart ljus lermjåla. Fynd: blyplomb, sölja, ettöring, porslin, sked, kapsyler, konservburk.

Schakt 12

Koordinater: Ö 621 741,24 N 6 927 132,02. 6,3 x 3,5 m, NNV-SSÖ

Matjord 0,2-0,3 m. Jordart mjäla/lermjäla. Fynd: mynt, porslin.

Schakt 13

Koordinater: Ö 621 823,70 N 6 927 212,16. 12 x 11,3 m, N-S.

Matjord 0,2-0,3 m. Hårt packad jord. Jordart mjäla/lermjäla. Mycket utslag med metalldetektorn för järn. I schaktet fanns rikligt med småspik (sentida) och en del obestämbara järnfragment, men även ett kritpipsfragment, rödgods, en knapp, något förslagat material, en järnklump, bränd lera/ev. en bit lerklining och en tand (trol. får/get).

I schaktet påträffades 5 gropar (pnr 130, 131, 140, 149, 192),

3 stolp-/störhål (pnr 193, 132, 133)

en hårdbotten, (pnr 171).

Anläggningar

Gropar

Samtliga fyllda med matjordsliknande gråbrun mjäla.

Pnr 130

Ö621824,5 N6927211,6 Z24,1

I plan rund, ca 1,1 x 1,5 m (N-S). I
profil ca 0,25 m djup och plan botten.

Pnr 131

Ö 621825,3 N 6927214,8 Z24

I plan rund, ca 0,5 x 0,7 m (NÖ-SV). I
profil flack, plan botten 0,1 m i diam.
I fyllningen fanns tegel och 3–4
kantiga stenar ca 0,1 m stora.

Pnr 140 (t.v. i bilden ovan)

Ö 621827,9 N 6927208,9 Z 24,1

I plan rund, ca 1,1 x 1,1 m. Flack, skålformad i profil.

Pnr 149 (t.h. i bilden ovan)

Ö 621826,5 N 6927208,2 Z 24,1

I plan rund, ca 2,3 x 2,1 m. I profil skålformad, ca 0,45–0,55 m dj.

Pnr 192

Ö 621821,3 N 6927211,3 Z 24

I plan rund/oval, ca 2 x 1,6 m (NÖ-SV). I profil ca 0,5 m djup och skålformad/ ngt ojämn botten.

Härdbotten

Pnr 171

Ö 621821,9 N 6927213,5 Z 24,1

I plan avlång form med rundade kanter, ca 1 x 0,5 m (N-S). Ca 0,15 m dj. I övre delen grå kolig mjäla, i kanterna och botten mer kol. Mindre mängd skörbränd sten, ca 0,05–0,07 m stora. I botten fanns en bit tegel.

Stolp-/störhål

Pnr 133
Ö 621828,4 N 6927212,5 Z 24,1
0,4 x 0,3 m i plan. I profil U-formad,
ngt ojämn botten och ca 0,2 m dj.
Stenskott, ca 0,8–0,13 m stora stenar,
ca 25 st. Fyllning av grå mjäla.

Pnr 132
Ö 621823,5 N 6927211,8 Z 24
ca 0,3 x 0,3 m i plan. I profil U-formad,
ca 0,15 m dj. Stenskott, ca 0,8–0,13 m
stora stenar. Fyllning av grå mjäla.

Pnr 193
Ö 621818,9 N 6927212,6 Z 24,1
ca 0,5 x 0,4 m i plan. I profil U-formad
och ca 0,2 m dj. Stenskott, ca 0,8–0,15
m stora stenar. Fyllning av grå mjäla.

3. Fotolista och miniatyrbilder

Foto nr	Beskrivning	Fotad från
1-2	Schakt 1	NÖ, Ö
3	Schakt 3	NÖ
4	Schakt 4	NÖ
5	Schakt 5	SV
6	NÖ delen av UO, mot Johannedalsvägen	S
7	NÖ delen av UO, mot V	Ö
8		
9	Ytan norr om schakt 9	S
10	Schakt 9	
11	Innan schaktning. Maskinen (mitt i bild bakom björkar) står vid schakt 9.	S
12	Schakt 10	NÖ
13	Schakt 11	N
14	Gamla vägbanken	S
15	Gamla vägbanken i norra delen, från Johannedalsvägen	NV
16-17	Schakt 12	N
18	Schakt 13, första gropen (pnr 130)	S
19	Schakt 13, färgning	
20	Schakt 6	
21	Schakt 7	
22	Schakt 8	
23	Fågelmatning vid gamla tågstationen	
24	Översikt vid Johannedalsvägen och infart till undersökningsområdet till höger.	NNV
25-27	Översikt i norr och mot Valmet. Schakt 13 påbörjat	
28	Från Johannedalsvägen mot SV	NÖ
29	Ola George och groparna i schakt 13	NV
30	Grop pnr 130 i profil	
31	Grop pnr 140 i plan	
32	Grop pnr 140 och 149 i plan	NÖ
33	Grop pnr 140 och 149 i plan	N
34-35	Utökning av schakt 13, Ola George	NÖ
36	Stolp-/störhål pnr 132	
37	Grop 192 i profil	
38	Schakt 13, Ola George	SV
39-40	Stenar intill diket, i hörnet mellan Johannedalsvägen och infarten till området.	NV, NÖ
41	Anläggning pnr 131 i plan	
42	Anläggning pnr 131 i profil	
43-45	Stolp-/störhål pnr 133 i plan och påbörjad profilgrävning	
46-49	Stolp-/störhål pnr 133 i profil	
50-51	Härdbotten pnr 171 i plan	
52	Grop pnr 192 i profil	
53	Stolp-/störhål pnr 193 i plan	
54	Härdbotten pnr 171 i profil	
55	Stolp-/störhål pnr 193 i profil	
56	Översikt vid Johannedalsvägen och infart till undersökningsområdet till höger.	NNV
57-59	Översikt i norr och mot Valmet. Schakt 13 påbörjat	NV, N

Västland FU (1).JPG

Västland FU (2).JPG

Västland FU (3).JPG

Västland FU (4).JPG

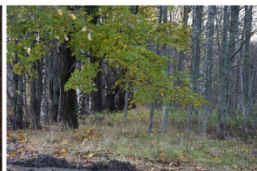
Västland FU (5).JPG

Västland FU (6).JPG

Västland FU (7).JPG

Västland FU (8).JPG

Västland FU (9).JPG

Västland FU (10).JPG

Västland FU (11).JPG

Västland FU (12).JPG

Västland FU (13).JPG

Västland FU (14).JPG

Västland FU (15).JPG

Västland FU (16).JPG

Västland FU (17).JPG

Västland FU (18).JPG

Västland FU (19).JPG

Västland FU (20).JPG

Västland FU (21).JPG

Västland FU (22).JPG

Västland FU (23).JPG

Västland FU (24).JPG

Västland FU (25).JPG

Västland FU (26).JPG

Västland FU (27).JPG

Västland FU (28).JPG

Västland FU (29).JPG

Västland FU (30).JPG

Västland FU (31).JPG

Västland FU (32).JPG

Västland FU (33).JPG

Västland FU (34).JPG

Västland FU (35).JPG

Västland FU (36).JPG

Västland FU (37).JPG

Västland FU (38).JPG

Västland FU (39).JPG

Västland FU (40).JPG

Västland FU (41).JPG

Västland FU (42).JPG

Västland FU (43).JPG

Västland FU (44).JPG

Västland FU (45).JPG

Västland FU (46).JPG

Västland FU (47).JPG

Västland FU (48).JPG

Västland FU (49).JPG

Västland FU (50).JPG

Västland FU (51).JPG

Västland FU (52).JPG

Västland FU (53).JPG

Västland FU (54).JPG

Västland FU (55).JPG

Västland FU (56).JPG

Västland FU (57).JPG

Västland FU (58).JPG

Västland FU (59).JPG

4. Fyndlista

Fyndlista FU 2020 inom Västland 12:29, Sunds bytomt Dnr 2018/197										
Fyndnr	Pnr /schakt	Föremål	Material	X	Y	Z	Antal	V Mått i mm	Kommentar	Kasserad
1	schakt 4	Mynt	koppar	621 801,83	6 927 220,17	24,2	1	#	Karl X Gustav, 1/4 Öre 1654-1660	
2	schakt 12	Mynt	koppar	621 741,24	6 927 132,02		1	3	Karl XIV Johan, 1/4 Skilling 1819-1830	
3	schakt 3	knapp	koppar	621 824,85	6 927 232,51	23,9	1		Omönstrad. Fästögla på baksidan.	x
4	schakt 3	kritpipsfragment	lera	621 824,85	6 927 232,51	23,9	1		skåft	x
5	schakt 1	Mynt	koppar	621 848,17	6 927 220,35	24,2	1		helt slätt, ingen prägling kvar. Har någon lagt det på rälsen?	x
6	schakt 13	kritpipsfragment	lera	621 823,70	6 927 217,83	24,1	1		40 x 8 skåft	
7	schakt 13	tandfragment	ben	621 821,88	6 927 213,52	24,1	2		25x22x5, 15x10x5 i hårbotten	
									Text på ena sidan; STETTINER A.G (oläsligt) RN och på andra sidan: ROGGEN O M(oläsligt).	
8	schakt 11	Plomb	bly	621 744,07	6 927 148,65	23,9	1		23x20x4	
9	schakt 10	kritpipsfragment	lera	621 746,67	6 927 167,47		1		70 x 8 skåft	
									Avspjälkad glasyr på vit engobe (alternativt vit matt glasyr). Fyra mynningsbitar, ett bottenfragment och bukskärbor. Drejrande/ dekor strax under mynningen.	
10	schakt 13	kärl	rödgoods	621 825,27	6 927 214,81	24,0	13		vit glasyr med blå ränder	x
11	schakt 13	kärl	fajans	621 825,27	6 927 214,81	24,0	1			
12	schakt 13	knapp	koppar	621 823,70	6 927 212,16		1		8 x 1	
			grå metall - zink/nickel						slät yta, fästögla på baksidan	x
			?						Rundad, "klippta" kanter. Slät på ena sidan och ett litet ej genomgående hål i mitten på den andra sidan.	x
13	schakt 13	nit?	järn	621 823,71	6 927 212,17		1		19 x18 x 2	
14	schakt 13	järnklump	järn	621 823,72	6 927 212,18		1		100 x 65 x 30	x

15	schakt 11	sölja	grå metall - zink/nickel ?	621 743,30	6 927 147,36	23,8	1	30 x 25 x 4	Troligen till häst	x
16	schakt 9	ljusstake	tenn	621 753,74	6 927 197,42		1	ca 55 mm hög	botten ihopklämd, ljushållaren till litet ljus (julgransljus)	x
17	schakt 13	lerklining?	bränd lera				1	60 x 35 x 30	grop 149 Bränd lera, triangulär form. Samt tre mindre bitar	
18	schakt 13	flinta	sten				3		grop 149 Ej bearbetad. Naturlig, gulgrå	x
19	schakt 10	nitar/ spik	järn	621 746,67	6 927 167,47		4	60-80 mm långa	Mycket hårt rostiga med tjocka pålagringar, går knappt se vad det varit, men troligen nitar.	x
20	schakt 13	förslaggat mtrl					1	25 x 23 x 15	grpo 130 poröst/blåsigt och lätt	
21	schakt 10	bränt ben	ben	621 746,67	6 927 167,47		1	28 x 15 x 4		

5. Konserveringsrapport

Konserveringsrapporter gällande mynt från Västland 12:29 Sunds bytomt, Skön sn Medelpad

Konserveringsrapport

MJ

Rapport id: K21-341

Ort/Anläggning: Västland 12:29, Sunds bytomt, Skön sn, Medelpad**Fynd nr:** 1**Kontaktperson:** Maria Lindeberg, Västernorrlands museum**Kons nr:****Datum in:** 2021-03-26**Datum ut:** 2021-10-04**Föremål:** Mynt**Material:** Cu-legering**Antal:** 1**Mått:****Vikt in:** 9,80g **Vikt ut:** 9,76g**Foto:** Ja**Behandling:**

Myntets bägge sidor täcks av tunna föroreningar. Och den ursprungliga ytan saknas i stort sätt, men präglingen är svagt synlig i den brunröda metallen.

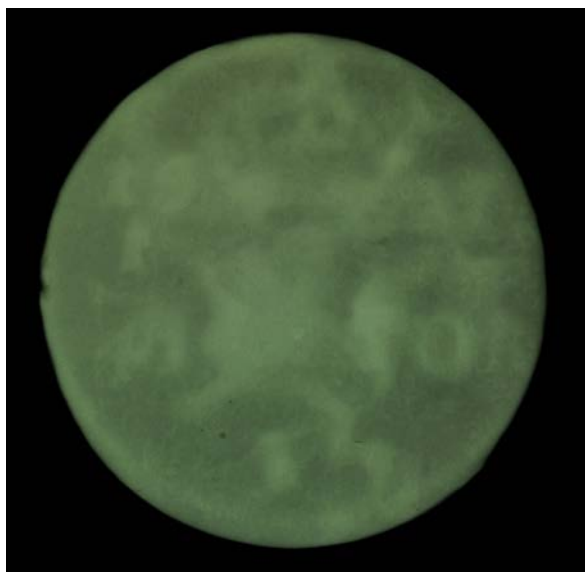
Myntet före konservering.

Myntet rengörs mekaniskt under mikroskop med dentalverktyg och trästicka samt mjuk pensel, för att avlägsna hårdare föroreningar.

Konserveringsrapport

MJ

Rapport id: K21-341

Röntgenfotografi för att studera nedbrytningsgrad och förstärkning av präglingsselement. Bägge sidor exponeras samtidigt.

För att nå något djupare så rengörs ytorna kort med EDTA-diNa 0,5% samt följande urlakning i varmt avjoniserat vatten i flera bad. Dehydrering i 95%-ig etanol med följande kontrollerad torkning. Behandling med BTA 3% i etanol, lufttorkning. Ytorna skyddas med Inkralack 3% i toluen samt lufttorkas.

Myntet efter konservering.

Identifiering: KarlX Gustav, ¼ Öre, 1654-1660

Konserveringsrapport

MJ

Rapport id: K21-341

Ort/Anläggning: Västland 12:29, Sunds bytomt, Skön sn, Medelpad**Fynd nr:** 2**Kontaktperson:** Maria Lindeberg, Västernorrlands museum**Kons nr:****Datum in:** 2021-03-26**Datum ut:** 2021-10-04**Föremål:** Mynt**Material:** Cu-legering**Antal:** 1**Vikt in:** 3,42g **Vikt ut:** xxxg**Foto:****Behandling:**

Myntet är kraftigt korroderat och ytor som bär en prägling är svagt synliga på bägge sidor och kan då betraktas som att ligga i en skorpa på instabil grund. Samtidigt exponeras den underliggande brunröda metallen på flera ställen, främst längst ytterkanterna. Inslag av koppar(II)klorid är synliga, då något voluminöst.

Myntet innan konservering.

Myntet rengörs mekaniskt under mikroskop med dentalverktyg och trästicka samt mjuk pensel, för att avlägsna hårdare föroreningar.

Konserveringsrapport

MJ

Rapport id: K21-341

Röntgenfotografi för att studera nedbrytningsgrad och förstärkning av präglingsselement. Bägge sidor exponeras samtidigt.

Föremålet är mycket kraftigt nedbrutet och vissa föroreningar måste lämnas kvar på ytorna eftersom de är bärare av omkringliggande områden.

De ömtåliga ytorna rengörs endast med 80%-ig etanol samt urlakas i flera bad med avjoniserat vatten. Dehydrering i 95%-ig etanol med följande kontrollerad torkning. Behandling med BTA 3% i etanol, lufttorkning. Ytorna skyddas med Inkralack 3% i toluen samt lufttorkas.

Myntet efter konservering.

Identifiering: Karl XIV Johan, ¼ Skilling, 1819-1830

OXIDER

Avlägsna - Skydda - Bevara

OXIDER AB
Södra Vägen 30
392 45 Kalmar

www.oxider.se

Telefon: 0722 47 58 58

E-post: max.jahrehorn@oxider.se